

Motion

1981/82: 1142

Lars Ahlmark

Myndighetsbeslut utan laglig grund

I skilda sammanhang kan myndighetsbeslut utan laglig grund åsamka medborgare ekonomisk eller annan skada. Några exempel.

Många kommuner gör näringspolitiska satsningar i strid med kommunallagen. Enligt LO-tidningen uttalar f. d. kommunminister Hans Gustafsson att nästan alla kommuner, säkert 95 % i dag, bryter mot lagen.

Vad som är lämpliga former för näringspolitiska åtgärder skall ej här diskuteras. Centralt är att kommuner, på skattebetalarnas bekostnad, olagligen finansierar viss verksamhet. Om besluten ej överklagas går de till verkställighet. Någon aktiv tillsyn kommer ej till stånd.

Det torde ej vara ovanligt att byggnadsnämnder kräver vissa åtgärder för byggnadslov, utan att laglig grund föreligger. I dessa sammanhang kan byggnadsnämnden utsätta vite för den som ej fullgör villkoren. Normalt låter sig den enskilde nöja och kan därmed åsamkas onödiga kostnader. Byggnadsnämnden övervakas ej på sådant sätt att deras lagöverträdelser beivras.

Länsstyrelsen i Stockholm har godkänt stadgar för en bostadsrättsförening, ehuru de, enligt justitiekanslern, strider mot bostadsrättslagen. Något ingripande kan dock ej ske; lagligheten måste prövas i allmän domstol. Risk finns att berörda parter uppfattar de av länsstyrelsen godkända stadgarna som bindande och därmed gör ekonomiska förluster.

De anförda exemplen visar på en principiell brist i tillsynen av myndighetsutövningen. Ett olagligt beslut bör leda till ingripande utan att en enskild medborgare överklagar eller framtingar domstolsprövning. Eljest kommer i många fall personer att lida skada på grund av bristande kunskaper om eller förmåga att hävda gällande rätt.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

att riksdagen begär att regeringen dels prövar förutsättningarna för en aktiv granskning av lagligheten i myndigheters beslut, dels förelägger riksdagen av prövningen föranledda förslag.

Stockholm den 20 januari 1982

LARS AHLMARK (m)

